

Sectorplan 48 Overig explosief afval

I Afbakening

Overig explosief afval bestaat uit explosief afval dat niet is aangemerkt als munitie (zie sectorplan 46 [Munitie](#)) of vuurwerk (zie sectorplan 47 [Vuurwerk](#)). De belangrijkste aanbieders van overig explosief afval zijn de politie met in beslag genomen explosieven, laboratoria, opleidingsinstituten, (vaak kleine) bedrijven en autodemontagebedrijven.

Een onderscheid wordt gemaakt in:

1. Explosieven van militaire herkomst.
Dit betreft bommen of gevechtsladingen, geleide of ballistische projectielen, munitie voor artillerie, mortieren en kleinkaliberwapens, alle mijnen, torpedo's en dieptebommen, vernielingsladingen; al dan niet pyrotechnische vuurwerken; bundelrekken, moederbommen en dispensers, inrichtingen in werking gesteld door patronen en stuwstoffen en elektrische ontstekingsinrichtingen
2. Ontplobbare stoffen voor civiel gebruik.
Deze kennen hun toepassing bij het slopen van gebouwen en fundaties, het uitvoeren van seismisch onderzoek, de winning van delfstoffen en dergelijke. Ook zwart buskruit, signaleringspijlen en alarmpijlen zoals scheepsnoodsignalen vallen onder het begrip ontplobbare stoffen voor civiel gebruik.
3. Ontplobbare chemicaliën.
Dit betreft o.a. kruit en carbid
4. Geïmproviseerde explosieven.
Dit zijn voorwerpen die explosief materiaal bevatten en die op een zelf bedachte wijze zijn geplaatst of aangemaakt en normaliter zijn vervaardigd uit niet militaire middelen.
5. (hand)Granaten.
6. Explosief materiaal uit het ontstekingsmechanisme van airbags en gordelspanners.
De hoeveelheden explosief materiaal zijn in het algemeen vrij klein.

Onderstaand - niet limitatief bedoeld - overzicht bevat afvalstoffen die overeenkomsten vertonen met de afvalstoffen in dit sectorplan, maar niet vallen onder dit sectorplan.

Voor deze afvalstoffen zie...

Voorwerpen onder druk	Sectorplan 44: Gasflessen en overige drukhouders Sectorplan 50: LPG-tanks
In beslag genomen munitie	Sectorplan 46: Munitie
Evenementen-, theater- en consumentenvuurwerk	Sectorplan 47: Vuurwerk

II Minimumstandaard voor verwerking

De minimumstandaard voor het verwerken van overig explosief afval is verwijderen door verbranden of detoneren onder toepassing van de geldende veiligheidsvoorschriften.

III Grensoverschrijdend transport van afval

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor overbrenging vanuit of naar Nederland zijn opgenomen in hoofdstuk [Toetsingskader grensoverschrijdend transport van afval](#) van het beleidskader. De uitwerking voor overig explosief afval is hieronder gegeven. Deze uitwerking geldt

- voor overbrenging binnen de Europese Unie, en
- voor invoer van buiten de Europese Unie en uitvoer naar buiten de Europese Unie, tenzij
 - uit [paragraaf 12.5.5](#) van het beleidskader iets anders volgt en/of
 - toetsing aan [Verordening 1013/2006/EG](#) al direct leidt tot bezwaar (bijvoorbeeld op basis van art. 36 van de verordening).

(Voorlopige) verwijdering

Overbrenging vanuit Nederland voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan.

Overbrenging vanuit Nederland voor verbranden als vorm van verwijdering is in beginsel toegestaan.

Overbrenging vanuit Nederland voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten of verbranden is in beginsel niet toegestaan op grond van nationale zelfverzorging wanneer als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort.

Overbrenging naar Nederland voor storten is op grond van nationale zelfverzorging en/of nationale wettelijke bepalingen in beginsel niet toegestaan.

Overbrenging naar Nederland voor verbranden als vorm van verwijdering is in beginsel toegestaan wanneer de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.

Overbrenging naar Nederland voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering is in beginsel niet toegestaan op grond van nationale zelfverzorging wanneer als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort.

(Voorlopige) nuttige toepassing

Overbrenging vanuit Nederland voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel toegestaan, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Het toetsingskader hiervoor is [paragraaf 12.5.4](#) van het beleidskader.

Overbrenging naar Nederland voor (voorlopige) nuttige toepassing is in beginsel toegestaan wanneer de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.

IV Achtergrond afbakening en omvang van de stroom

Algemene aspecten

Indien explosieven worden aangeboden bij een bureau van een politieregio dan vindt aanmelding bij de EOD plaats die zorgdraagt voor de afvoer van de explosieven.

Het sectorplan heeft geen betrekking op chemische wapens of biochemische wapens. Chemische wapens zijn niet-explosieve wapens, waarbij de vrijkomende chemische stoffen een schadelijke of dodelijke werking hebben op mensen. Voorbeelden zijn mosterdgas, zenuwgas, traangas, braakgas, pepperspray. Biochemische wapens hebben hun oorsprong in of bestaan uit organismen.

In de Ministerraad van 13 april 1999 is besloten dat de ruiming van explosieven gelet op de zwaarwegende aspecten van openbare orde en veiligheid, is voorbehouden aan de Explosieven Opruimingsdiensten (EOD-en) van het ministerie van Defensie. Het Explosieven Opruimingscommando Koninklijke Landmacht (EOCKL) coördineert dit. Sinds juni 2009 zijn deze organisaties samengevoegd tot één Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD). De EOD is bereid voor derden zelfzuurstofdragende ontplofbare afvalstoffen en voorwerpen te vernietigen. Bij detonatie door de EOD worden explosieven op speciaal daarvoor aangewezen terreinen tot ontploffing gebracht. Hierbij kan sprake zijn van verwerking buiten de inrichting.

Ontplofbare chemicaliën komen veelal vrij bij het opruimen van magazijnen van laboratoria, opleidingsinstituten en (vaak kleine) bedrijven. Het gaat om explosieve stoffen die geen zuurstof uit de atmosfeer nodig hebben om tot ontbranding of ontploffing te komen (zelfzuurstofdragend, zoals buskruit, pikrinezuur, nitrocellulose, semtex, raketstuwstof), voor zelfontbranding vatbare stoffen (zoals celluloidafval en fosfor) en stoffen die in contact met water brandbare gassen ontwikkelen (zoals kalium, natrium en carbid).

In het ontstekingsmechanisme van airbags en gordelspanners is een kleine hoeveelheid explosief materiaal verwerkt. In Nederland houden bedrijven zich bezig met de inzameling en verwerking van airbags en gordelspanners. Na ontmanteling wordt de gasgenerator gedeactiveerd en worden de overige bestanddelen voor recycling afgevoerd.

Carbid, ook wel calciumcarbide (CaC_2), wordt geproduceerd door cokes (bruinkool/steenkool) en gebluste kalk te verhitten in een oven. De cokes en kalk worden in lagen in een groot vat op elkaar gestapeld. Hierna versmelt men met behulp van elektriciteit de beide materialen tot carbid. Carbid heeft een donkergrijze tot zwarte kleur. Met water reageert carbid tot acetyleengas. Dit gas veroorzaakt een hevige verbrandingsreactie. Met dit doel wordt carbid ook gebruikt voor het melkbusschieten tijdens oud en nieuw. Tegenwoordig wordt carbid of het product hiervan (acetyleengas) nog steeds gebruikt bij autogeen lassen en bij de vervaardiging van staal in hoogovens. Bij het laten rijpen van vruchten zoals appels speelt carbid een rol als belangrijk plantenhormoon.

Omvang afvalstof

De totale productie aan overig explosief afval in Nederland bedraagt minder dan 0,1 kton (situatie 2006).

Euralcodes

Voor de feitelijke afbakening is paragraaf I van het sectorplan bepalend. De in onderstaand overzicht genoemde Euralcodes kunnen betrekking hebben op afval dat valt onder de reikwijdte van dit sectorplan. Deze opsomming is indicatief. Wanneer aard en/of herkomst van een afvalstof in overeenstemming zijn met paragraaf I van het sectorplan, is niet van belang of de voor de afvalstof gehanteerde Euralcode al dan niet in dit sectorplan of in andere sectorplannen wordt genoemd.

Indicatief overzicht van Euralcodes

160110; 160403

In artikel 1 van de [Regeling Europese afvalstoffenlijst](#) wordt verwezen naar de bijlage die hoort bij [Beschikking 2000/532/EG](#) van de Commissie. In deze bijlage, die is gewijzigd bij [Besluit 2014/955/EU](#) van de Commissie, vindt u de afvalstoffenlijst en de manier waarop in concrete gevallen de van toepassing zijnde Euralcode moet worden bepaald. In artikel 4 van de [Regeling Europese afvalstoffenlijst](#) is uitgewerkt hoe moet worden omgegaan met zogenaamde complementaire categorieën, waarbij afhankelijk van de situatie soms een code moet worden

gekozen voor gevaarlijk afval en in andere gevallen een code voor niet-gevaarlijk afval. De regeling en bijlage worden nog eens verder uitgewerkt en toegelicht in de door VROM uitgegeven [Handreiking Eural](#).

Monitoring

De monitoring van overig explosief afval vindt jaarlijks plaats op basis van meldingen aan het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen. Rijkswaterstaat Leefomgeving rapporteert jaarlijks over de [monitoring en de resultaten](#).

V Overwegingen bij de minimumstandaard

BREF

Bij het vaststellen van de minimumstandaard voor overig explosief afval zijn de in het kader van de [Richtlijn industriële emissies](#) opgestelde BBT-conclusies (of zolang deze er nog niet zijn de BBT-referentiedocumenten (BREF's)) betrokken. Met deze documenten moet op grond van artikel 5.4, eerste lid, van het [Besluit omgevingsrecht](#) rekening worden gehouden bij het bepalen van de BBT. Voor overig explosief afval zijn geen als BBT aangemerkte bepalingen gevonden over de wijze waarop deze afvalstof verwerkt moet worden. De Richtlijn industriële emissies en daarop gebaseerde BREF's hebben dan ook geen gevolgen voor de toelaatbaarheid van bepaalde methoden van verwerking zoals deze in de minimumstandaard wordt vastgelegd.

Hoogwaardigheid van verwerking

Vanwege veiligheidsoverwegingen is vernietiging door verbranden of detoneren de enige, reële verwerkingsoptie voor overig explosief afval. Hierbij worden zo mogelijk metalen delen gescheiden voor recycling. In het algemeen zal het vernietigen van afvalmunitie een vorm van verwijdering betreffen, maar zolang de veiligheid niet in het geding is, is nuttige toepassing - bijvoorbeeld in de dagbouw bij delfstoffenwinning in het buitenland - niet uitgesloten.

Relatie tot de praktijk in Nederland

De minimumstandaard sluit aan bij een bestaande wijze van verwerking en is daarmee uitvoerbaar en bedrijfszeker.

Relatie minimumstandaard en gebruikelijke verwerking in het buitenland

Het niveau van verwerking dat in de minimumstandaard is vastgelegd komt overeen met de gangbare wijze van verwerking in het buitenland. De minimumstandaard leidt daarom niet tot een ongelijk speelveld tussen Nederland en de omliggende landen.

Kosteneffectiviteit

Verwerken van overig explosief afval volgens de minimumstandaard is algemeen aanvaard als haalbaar en kosteneffectief.

Relatie tot de minimumstandaard in LAP1

In vergelijking tot LAP1 is de minimumstandaard inhoudelijk niet gewijzigd.

VI Beleid en regelgeving

Nationale regelgeving en beleid

Bewaren als zelfstandige activiteit

Voor het uitsluitend opslaan van overig explosief afval (bewaren als zelfstandige activiteit) wordt alleen een Wm-vergunning verleend aan de politie en Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD) van het ministerie van Defensie, het KLPD en bedrijven die zijn gecertificeerd op grond van een beoordelingsrichtlijn voor het opsporen van conventionele explosieven. Daarnaast komen gemeentelijke depots in aanmerking voor het bewaren van kleine hoeveelheden en mogen havenontvangstinstallaties ook afgedankt signaalvuurwerk uit de scheepvaart opslaan. In de vergunning moeten ook eisen worden gesteld aan de maximale hoeveelheid die wordt opgeslagen, de maximale opslagduur en aan de deskundigheid van de beheerder. Zie verder hoofdstuk [Overslaan en opslaan](#) van het beleidskader.

Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen

De [Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen](#) beoogt een zo hoogwaardig mogelijke verwerking van afvalstoffen te stimuleren door verschillende categorieën

van gevaarlijke afvalstoffen te scheiden en gescheiden te houden. Overig explosief afval valt onder categorie 36 van de regeling en moeten gescheiden worden gehouden van andere (gevaarlijke) afvalstoffen. Verzoeken op basis van de regeling om overig explosief afval te mogen mengen met andere afvalstoffen worden alleen gehonoreerd wanneer dit de verwerking volgens de minimumstandaard van zowel overig explosief afval als van de afvalstof waarmee het wordt gemengd niet frustreert. Hiertoe worden zonnodig voorwaarden aan de toestemming verbonden.

Op termijn wordt de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen ingetrokken en zal de Lijst met gescheiden te houden categorieën van afvalstoffen als bedoeld in hoofdstuk [Mengen](#) van het beleidskader uit Bijlage 5 van het LAP ook opgenomen worden in het [Activiteitenbesluit](#). In het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn regels gesteld met betrekking tot het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen. Deze regels worden aangevuld met bepalingen over het mengen van gevaarlijke afvalstoffen.

Overig explosief afval valt in de lijst met gescheiden te houden categorieën van afvalstoffen onder categorie 85A of 86A van tabel 1 en moet gescheiden worden gehouden van andere (gevaarlijke) afvalstoffen. Verzoeken op basis van de aanvraag van een omgevingsvergunning om overig explosief afval te mogen mengen met andere afvalstoffen worden alleen gehonoreerd wanneer dit de verwerking volgens de minimumstandaard van zowel overig explosief afval als van de afvalstof waarmee het wordt gemengd niet frustreert. Hiertoe worden zonnodig voorwaarden aan de toestemming verbonden.

Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen

In het [Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen](#) is bepaald dat het storten van afvalstoffen die ontplofbaar, corrosief, oxiderend, licht ontvlambaar of ontvlambaar zijn, zoals omschreven in bijlage III bij Kaderrichtlijn afvalstoffen niet is toegestaan (categorie 3). Explosieve afvalstoffen zijn onder deze categorie van het besluit begrepen.

Besluit en Regeling melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen

Het [Besluit](#) en de [Regeling melden](#) stellen voorschriften aan ontdoeners, inzamelaars/vervoerders en ontvangers van afvalstoffen binnen Nederland. Het doel is om ten behoeve van toezicht, handhaving en monitoring zicht te krijgen op de omvang, aard, afgelegde route en verwerkingsmethode van afvalstoffen binnen Nederland.

Het besluit en de regeling bevatten regels omtrent het melden van de ontvangst en de afgifte van afvalstoffen door meldingsplichtige inrichtingen, de meldsystematiek, de afvalstoffenregistratie en de vereiste formulieren (zoals de begeleidingsbrief).

Het Besluit melden wijst in [artikel 2](#) aan welke inrichtingen maandelijks aan het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen moeten melden. Niet alle inrichtingen die afvalstoffen ontvangen zijn meldingsplichtig; in het algemeen vallen buiten de meldingsplicht inrichtingen die kleine hoeveelheden afval en/of weinig milieubelastende afvalstoffen ontvangen en deze niet verbranden of storten. Verder worden in artikel 2 inrichtingen uitgezonderd van de meldplicht die uitsluitend handelingen verrichten met bepaalde afvalstoffen, omdat het melden van deze afvalstoffen weinig meerwaarde heeft voor toezicht en handhaving. Tenslotte geldt er voor meldingsplichtige inrichtingen een uitzondering voor het melden van afvalstoffen die genoemd staan in [bijlage I van het Besluit melden](#).

Niet-meldingsplichtige inrichtingen moeten de meldgegevens als bedoeld in [artikel 10.40 lid 1 van de Wet milieubeheer](#) wel registreren, vijf jaar bewaren en desgevraagd binnen redelijke termijn voor toezicht beschikbaar stellen (artikel 2 lid 3 van het besluit).

Meer informatie over het Besluit en de Regeling melden is te raadplegen op de site van het [Landelijk Meldpunt Afvalstoffen](#) (LMA).

VII Achtergronden bij grensoverschrijdend verkeer van afvalstoffen

Indeling op basis van Oranje lijst van afvalstoffen

Hieronder is een indicatief overzicht gegeven van codes van de Oranje lijst van afvalstoffen (bijlage IV van [Verordening \(EG\) 1013/2006](#) die voor afvalstoffen van dit sectorplan aan de orde kunnen zijn. De codes zijn ontleend uit de bijlagen van het [Verdrag van Bazel](#) en het [OESO-besluit](#). Voor overbrenging van die afvalstoffen moet altijd de procedure van voorafgaande schriftelijke kennisgeving en toestemming worden gevolgd. De procedure is beschreven in hoofdstuk [Toetsingskader in- en uitvoer](#) van het beleidskader.

Indicatief overzicht van codes op basis van de Oranje lijst

Codes op basis van bijlage VIII van het Verdrag van Bazel	A4080
---	-------

Indeling op basis van bijlage I van het Verdrag van Bazel (Y-code)

Op basis van het [Verdrag van Bazel](#) zijn gevaarlijke afvalstoffen in te delen in categorieën van Y-codes. Lidstaten van de Gemeenschap dienen aan de hand van onder meer de Y-codes aan de Europese Commissie te rapporteren hoeveel en welke gevaarlijke afvalstoffen zijn overgebracht. Hieronder is een indicatief overzicht gegeven van categorieën van Y-codes van bijlage I van het Verdrag van Bazel die van toepassing op de afvalstoffen kunnen zijn.

Indicatief overzicht van Y-codes op basis van bijlage I van het Verdrag van Bazel

Codes op basis van bijlage I van het Verdrag van Bazel	Y15
--	-----

Vermeld de code van de Oranje lijst en de Y-code altijd bij kennisgevingen.

VIII Verdere informatie

- [Circulaire Bergen van vliegtuigwrakken en vermiste bemanningsleden uit de Tweede Wereldoorlog](#); opsporen en ruimen van andere explosieven dan geïmproviseerde, d.d. 20 april 2005, kenmerk: EB2005/56191
- [Circulaire opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik](#), d.d. 19 juli 2006, kenmerk EV/2006268085